

Indült Szereclán

B É T S B Ö L

2. Jan. 1787.

Ex Musco
Hungarico.

„*Ól fel - nyissátok a' szemeteket!* egy Európának
szemfedél alatt lévő abrázattyát vizsgáló Párisi
Président így kiálta - fel a' napokban. Egész Europa
mérőserpenyőben vétetett, és ennek külső Kormán-
nya az a' *perpetuum - mobile*, melynek mostani alat-
tombanvaló mozgásának valamikori meg állása min-
deneknek hirt fog adni. — Megint egy bizonyos
Ország tseréléstől beszéllenek, melyben csak Fran-
tzia Ország mondatik ellenkezni, és az előre mindent
látnikivánok ezt teszik főbb okának, hogy a' Nagy
Britanniai Udvarralis szövetséget kötni el - tokélet
igyekezete; de e' mind semmi; mert Német or-
szágban azt tokéletesen hiszik, a' mit Párisban lehe-
tet-

tetlennek tartanak, hogy t. i. egy Német országi nagy Monárkha, a' barátságának nem egy rubrikája között légyen Frantzia Országgal., — *Proximus ardet Ucalégon!* — tsak alig, ha a' Frantzia' szövetséges 7 Tartományokból álló gazdag szomszédjának nem gyúlt-meg újra aranyos erzfénye rojtya! Ezek az egy szövetséges társaságban lévő Tartományok az egymásközött tartó belső zenebonával, a' Helytartó Hertzeg ellen való vermelődésekkel, mind olly roszsz szagú fákat raktanak a' tüzre, mely tsak alig (a' mészze látók' értelmek szerént) ha rövid időn keferű füstöt nem botsát az orrokba. Ezen meleg vérű belső nyavallyájú testen már a' múlt esztendőben egy Európai hatalmas Orvos eret vágott vala, de a' gyógyulásnak semmi jeleit nem adván, tsak alig, ha az egész test részeit izekre osztó, Lengyel országotis belső nyavallyáiból kigyógyított, Bontzó - Orvosok' kezere nem birik. — *Az egygyesség által nevedik a' kints.* — *A' zenebonával leszsz a' vagyomból nints.*

Ezen szerentsésen bé-lépett 1787-dik esztendő tsak alig ha a' Viselt - dolgok íróji előtt a' nevezetesebb esztendők közzül egygy nem lézzen, és a' Fejedelmek nagy tselekedeteinek le-írása munkát nem ad. — Azt írják a' külső irók, 's Bétsben az Ökör Kávészházban - is azt beszélik, hogy a' F. Muszka Tsászárné, ama nagy Katalin a' következő hónapnak végén igen nagy készülettel fog *Kerfonésús* - felé indulni, hólmár előre 3 rendbéli nagy hadifergekből álló Táborok várják készzen, és a' Muszka fő Hertzeg Krimiai Királynak koronáztatik. A' mi F. Monárkhánk - is készítetteti az ajándékban adandó számos arany Orákat és pixifeket; 's a' mondatik, hogy Koronánk Örökösse Ferentz

fő Hertzeg öttsével, nagy fő Férfiaktól, 30. Lengyel, és meg annyi Nemes Magyar Királyi Test-örző vitézektől kéfértetvén, ugyan a' jövő hónapnak végén indul ezen Királyi pompára, honnan visszafra jöven, Morvában Iglavia körül 80,000 fegyveres népből álló Tabor fogja készen várni, mely Tábórnak 3. hónapig leendő ott fekvésére 6. kerek mértföldnyire már a' hely készen tartatik, és semmit ezen ki-határozott földben nem vetnek. Még egy más Koronázásról - is bizonyoson beszélenek alattomban a' Romai Birodalomban: nemkülömben egy Királyi házasság felől, mellyek mindig fognak lenni: mig pedig ezek bétellyesednének, a' következő idő a' kezes, nem én, ezeknek igazságok mellett.

Külömb különbféle elegyes Történetek.

Nem régiben Hertzeg Ludvig jelenteti magát a' bé - menetelre az Annyánál egy idegen Zászló-tartó képében; előbb nem akarta a' Királyné bébottsáttatni magához; de midön meg - ujjította volna kérését, bébottsáttatik, 's meg - láttya a' Királyné az idegen Zászlótartóban a' maga fiát, ki azon esedezik vala, hogy mivel a' Zászlótartói 'Söld minden haditisztek' fizetésénél leg-kevessebb, és bajos volna abból élni, nefajnállana néki hónaponként a' maga érfzénnyéből valamit hozzá adni. Tejes szívbeli nevettségre fokada a' Királyné, és ezen nagy Vitézre menendő kis Zászlótartotská-nak hópénzt rendelete. — A' F. Pruszszus Király 200 ezer tallért rendelete a' napokban a' maga Berlini és Potzdámi Udvarának ki - palléroztatására. — A' Brüni Kormányozó fzek' Préseffén Grof G— Uran e' történék a' napokban: midön egy kis ölben hordozó gyermeketskéjét a' dajka vigyázatlan vé-

let-

letlenfégből úgy ejtené - ki a' köpádimentomra kezéből, hogy szornyühalált halna, bé-szalad eleibe, térdre esvén, a' meg - esett szomorú történetért midőn kegyelmet instálna, úgy meg rugá a' Grof vagy kétszer a' Dajkát mejben, hogy az - is legottan előbbeni vigyázatlanságának áldozá életét. Szomorú hír! egy kulomben mindenek' itéleteszerént igen embert - fzerető Grofról. — A' Szent - Mártoni Archi Abbátia éppen most fekszik halálos betegségében; már egy néhány hetektől fogva a' F. Királyi biztos Urák hivséges szorgalmatossággal vagynak körüllette. Ugy hirtelik, hogy csak arany pénzt 8. akót találtak, bort valami 12. ezer akót - hát egyéb drágaságokat. — Tseh Országban Eger várossa tályékán egy kozonféges ember vasárnap reggel templomba menvén, Feleféjét egy 6 esztendős Leánykájával, egy 3 esztendős fiatskájával, és mint egy 7. hónapos Férfi gyermekével othon hagyván, az Anya, (ki már annak előtte 3 esztendős fiatskáját az ágy nedvesítettéért azzal ijesztgetivala, hogy ha többé azt tselekedné, vizelőjét elvágna) fereszti kisdédjét: a' 3 esztendős Fiatskával egy ágyban alvó 6 esztendős Leányka felferkenvén, nedvesnek találja az ágyat, felkél, és egy ollót vévén, édes Anya fenyegetőzésére az alvó fiatskát megfofztja férfi tzimmerétől, szalad, 's jelenti édes Anyának; ez úgy tsapja pofon a' Leánykát, hogy egy köre bukván fejével, legottan lelketlenné lészzen teste: szalad vérben fetrengő fiatskájához, kit midőn ott apolgatna, el - felejtkezvén feresztő - vizben lévő tsetsemőjéről, azis artzal fordúlván a' vizbe füllada; amannakis vére elfojván meghala. Ezen szornyü történeten elrémülvén az édes Anya, maga gyilkosá-

vá leve; mellyet a' hazaérkezett Atya látván, elméjében megháborodék, és mais gyógyulás reménységén kívül mind bolond bujdosik született földén, — Itt tanulhattok édes Anyák, 's ostoba Dajkák, kik gondviselefeleketalatt lévo kisdedjeiteknek 3 hétig fe szollatak igazat. — Jön a' mokus — jön a' Lüdértz, — jön a' Barát, — jön a' ki- lirtet: így ijesztgetitek oket: — Ati emlöitekkal egygyütt adjatok által nekik a' hazugságot, félelmet, és mindennapi példájitok által kézzittitek naponként a' gyenge indulatokat és elmét, hogy a' ti magzatjaitok nállatoknál jobbak nelehefsenek. Láttam az édes Atyát rebegő nyelvű Fiatskáján örvendeni, hogy a' tölle tanult káromkodást nyersen kimondhatta — tudok édes Anyákat, kik böltsöben lévő Kisdedjeknek borral és pálinkával kedveskednek. Ezeké az édes Atyák és Anyák? Oh nem! — ezek tsak nemzö és szülő Mostohák.

Ez előtt 2. hónapokkal a' Felséges Tsászár Doktora *Quarin* Ur, ki már Frantzia és Anglus Orizágokba utazott, Bétsben a' F. Monárkhával megjárván ezen betegek házát, mineutánna egygyik szó mást szülvólna, azt mondja Doktor *Quarin* ö Felfégének, hogy Bétsnek nagy részét Vé-nusbetegjeinek lenni tapasztalja. Kérdi a' Monárkha: hogy lehetne ennek elcít venni? Felféges Uram! szól *Quarin*: orvasi vigyázat alatt lévo közönséges Boidély házaknélkül bajosvólna ezen rofznak ellentállani, azokkal pedig ellehet kerülni. Hogy azért a' nagyobb rofz, a' kisebb rofznak vállasztásával eltávoztathassék, rábizá ö Felfége *Quarinra*, hogy most Frantzia és Anglus Országokban puhatolnáki, mint lehetne ezt jobb móddal felállittatni. Ez se nem rófz, fe nem szokatlan rofz lenne; mert illyetén Házok minden pal-

pallérozott nemzetek között vagynak, főt még magában az Apostoli szent Városban Romábanis.

Egy közönséges levélből következőjeles történetet olvasunk a' meghólt, de hirérenézve örökké élő nagy *Fridrik*ről: Midőn egy alkalmatossággal egy olly 21 esztendős ifjat vettenek vólnabé a' Gárda feregbe, ki egy szótis Nemetül nem tudna, a' Kapitány, ki a' Király szokását jól tudta, hogy az ilyen újj ember egybe szemébe akadván, megfogja szollítani, és szokása ízerént ezen három kérdést fogja eleibe adni: *hány esztendős vagy? miólta szolgálsz? és kiadjáké igazán Köntöföd és Soldod?* megtanítja németül, hogy feleljen ezen három kérdésre. Ugy is történik, kiáll égyfzer a' Gárda gálára a' Királyi Udvarban, 's egybe szemébe tünik az Öreg Felsegnek az ujj Testörzö; alig szippont edgyet a' Pikfiszből, hozzá mégyen, 's megszóllítja; de a' kérdést szokásízerént el-változtatván, azt kérdi töle legelőbb: *Hány esztendeje hogy szolgálsz?* melyre ama felel: *huszonegy.* Szemébe néz a' Király jóbbanis, 's látván, hogy a' Legény alig van 20 esztendős, mégis 21 esztendeig mondja hogy szolgált, azt kérdi töle: *Hány esztendős vagy?* Ez azt gondolván, hogy a' második kérdésre felel, mondja: *3 hónap.* Erre a' Király elmosojodván mondja. *Nó Ötfém! Vagy te boldond vagy, vagy én.* A' Gárda gondolván, hogy a' harmadik kérdésre felel, azt mondja: *minda kettő.* Megboszonkodik a' Király, 'smondja: *gyözte!* még engem többé az én embereinközzül soha fenkiis boldondnak nem monda. De már tovább az ifjú nem tudván felelni németül, Frantziául szól hozzá a' Király, 's így tanuláki, hogyvan a' dolog; mellyen igen nagyon örvendvén, legottan parantsolatot adott, hogy azon Ifjú Gárda németül tanittassék.

Egy érzékeny - szivű szerentsétlen Galambotska
— Béts - várossában a' Sottenhóf nevű utczában egy igen szép és gazdag szüzetske és egy ifjú Doktor egymásba szeretnek; de a' Szülék a' szüzet egy bugyogós nadrágú vén Fábrikánsnak akarván adni, egyenesen kimondák az ifjú Doktornak, hogy tsak más verőért' keressen tapogatni magának. Mennél érzékenyebb vala e' két sziv, e' szörnyű izeneten, annál nagyobbban megdobbona, — 's mit tselekefznek? — nints más mód — öszvebefzèllenek, hogy szökésre vegyék a' dolgot. Azon az éjzszakán azért, melyből kivirradolág a' Leány Vén-szeretojével az erőszakos szeretet' unalmas lántzára vetendő vala, egy kő esikbé a' Leány szobájába — e' vólt a' jel. Az ébren alvó Galambotska leeresztett hajjal, lábújj hegyen kilapodik a' házból, hól már egy kotsi kézzen várván, ezen préda után ásittozott karjai közzé szoritja *Paris Héléneját*, 's viszi az ifjú Doktor szive *Patikáját*; de nem megszze mehetnek; mert a' Leánynak tsak a' pénz után asittozó hűlt szerelmű Anyja minden tselédjeivel egygyütt utólérvén öket, midön a' Szüznek szivbéli sikolytozásai között tsaknem halálra botolnák a' Doktort, haza vivék a' Menyaszfzonyt, 's aztis mostohán megkinozván, egy nihány óra mulva vén Mátkájával az Oltár előtt öszve-adaték. — Ezen házasság tsak alig vólt elvégezve az Égben? azért a' földön sem sokat ér ez. — Itt a' Fársáng. Szülék jobban vigyázzatok! — Redves - fába gyenge ágat neoltsatok! — A' pénz nem szeretet, a' Sidot követi Az, a' ki Mátkáját tsak pénzért szereti.

A' Haza fő Kormányán ülök Tiszttségbeli változásaik.

Ama F. Királyát és Hazáját sok ideig hiveségesen szolgált nagy Hazafi és vólt Ország - Birája Grof N. Tsáki

Tsáki János Ur. ő Excellentiája 8000 forint esztendőjei fizetés mellett a' F. Monárkhától Hivatalbéli nyugolmat nyervén magának; Ország - Birájává tétetett helyette a' F. Helytartó Tanácszék' fő Kormányozója: Grof Nyitzky Kristof Ur ő Excellentiája; ki a' F. Helytartó Tanácszéknekis egyfzersmind fő Kormányozójának megmarad. — Ezen fenn említett fő Méltoságnak helyébe Tárnakmester lett Grof Daruvári Jankovits Antal Ur ő Excellentiája, és egyfzersmind a' Septemvirális Táblanakis Présesfivé. — Ezen fő Méltóság helyibe Thefauráriussá, a' F. Helytartó - Tanácszéken első Vice - Présesfélé tétetett: Grof Vásonkövi Zitsi Károly Ur ő Excellentiája; ki egyfzersmind valóágos belfő - titkos Tanácsos. — Ennek helyében a' F. Magyar Kantzellárián Réferens lett, a' Helytartó Tanátson volt Tanácsos: Kempelen Ur ő Nagyfága. — Ennek helyében lett Tanácsos a' Györi F. Királyi dolgok' Gondvifelője Lovász Ur ő Nagysága. — Ennek Hivatalbéli székét foglalja: a' F. M. Kantzellárián volt Titoknak T. Szentgáli Ur. — — A' Budai fő Politzáj Igazgató *Pertzel* Ur. 2000 forint fizetés mellett Májornak tétetett; a' Posonyi fő Politzáj Igazgató *Amsel* Uris nemkülömben Májorra tétetett, és csak alig, ha Prágába nem küldetik ezen hivatalnak követéfére.

Borsod vármegyében volt subs. V. Ispány T. Fáy Bertalan Ur, Heves Vármegyének Ord. V. Ispányának tétetett.

V. Kantzellarius Grof *Pálfi Károly* Ur ő Excellentiája, és volt Országbirája Grof N. Tsáki János Ur ő Excellentiája a' Szent István nagy Keresztes-Rendével meg - ajándékoztattak.